

Murska Straža

Uredništvo in tiskarna v Gornji Radgoni,
Spodnji Griz št. 1, 2. tličje. — Telefon št. 7.

Rokopisi se ne vračajo.

Izhaja vsak petek zjutraj.

**Neodvisno glasilo
obmejnih Slovencev**

Naročnina znaša za celo leto 32 Din, za pol leta 16 Din, za četrt leta 8 Din, mesečno 3 Din. Inserati po dogovoru, t. j. pa: mali oglasi do 20 besed 5 Din, za vsako nadaljno besedo 50 p več; vračuni se tudi predpisani davek.

1. številka.

Gornja Radgona, dne 4. januarja 1924.

VI. leto.

V novi obleki.

„Murska Straža“ stopa kot neodvisno glasilo obmejnih Slovencev v novi obleki pred svoje prijatelje. Mnogi ugibajo, bogve kakšno smer ubere, kakšen program si postavi. Da pa ne bo tega ugibanja, moramo naravnost povedati: Program in smer lista ostaneta v bistvu nespremenjena. V bistvu pravim; kajti po večnem zakonu narave se vsaka življenjasposobna stvar razvija, tako tudi naša „Murska Straža“, ki ima lepo vrsto let, let boja in intenzivnega (vstrajnega) dela za seboj. — Vse ostane pri starem, samo principi (načela), ki jih je oznanjal naš list, bodo bolj pregnantno precizirani.

Slovensko ljudstvo je napredovalo v vseh dobah, tako v dobi „osvobojenja“ in v dobi „svobode“. — V tem napredku igra slovensko časopisje važno, vodilno vlogo.

Kaj smo in kaj hočemo?

1. V prvi vrsti smo kristjani in Slovenci. Dedščina naših očetov, sveta blagovest ljubezni nam je in bodi sveta stvar. Iz tega razloga bomo proti vsakomur, ki to dedščino napada, bomo pa odločno proti vsakomur, ki Cerkev in njen upliv onečašča s tem, da meša Cerkev s politiko. Prevzišeni so verski nauki, zato je zločinec vsakdo, kdor izrablja vero v politične svrhe.

2. Čisti krščanski socializem bo naša smernica.

3. Resnica in pravičnost zvezdi vodilji skozi temno ozračje naše dnevne politike.

4. Uveljaviti hočemo načelo: Nasprotnik načela, prijatelj osebe.

5. Vsakdo brez razlike mišljenja, torej vsak, ki ljubi svojo domovino, služi resnici in išče pravice je naš prijatelj in je vabljen med sotrudnike.

6. Boriti se hočemo za popolno svobodo našega naroda. Kdorkoli dela proti temu in klečplazi pred zatiralci slovenskega imena — je v naših očeh izdajalec svete matere besede.

7. Imeli bomo pred očmi, da anarhija in samovoljnost ni svoboda, ampak, da nam zasije svoboda le v dobrozgrajeni državi.

8. V smislu nauka ljubezni bomo propagirali vedno sporazum, da se ustvari končno pravično in složno sožitje vseh na-

rodnosti v državi; pri tem bomo varovali punčico našega očesa: Narodno samozavest.

9. Brezobzirno bomo razkrivali rak-rane na našem narodnem in državnem telesu kakor tudi v domači politiki. Pravičnost in doslednost naj se kakor zlata nit vlečeta čez vse delovanje.

10. Vsi sloji naroda od oblastnika preko velekapitalista do berača bodo v pravični stvari našli v listu krepko zaslonbo, v krivični stvari pa brezobzirno kritiko. Tako se bo polagoma čistil vsaj v našem območju Avgijev hlev, v katerem je nagromadenega toliko gnoja hinavstva, licemerstva, oderuštva, hujšakstva, krivice, nemorale, korupcije in — bratomorne partizanske zagrizenosti.

To je torej naš program, to so naše smernice. Delati moramo proti laži-demokraciji in uveljaviti povsod pravo demokracijo.

V gospodarskem oziru nas

čaka naloga, iztrebiti vse izkoriščevalce, podpirati zadružno misel in onemogočiti malopotezne reakcionarce, ki nimbu (sijaju) svoje osebne časti žrtvujejo razvoju in procvitu gospodarskih in kulturnih organizacij.

Ljudstvo naj dobi knjige! Naj se izobrazi, da razširi svoje obzorje in začne misliti z lastnimi močmi. Delovanju izobraževalnih organizacij velja posvetiti sebe celega.

In če še povdarimo: **Spoštujemo sedaj veljavne zakone**, ne pozabimo zaslužjenih bratov onstran krivičnih mej — smo povedali, kaj smo in kaj hočemo.

List, ki je zelo pridobil na svoji priljubljenosti bo v novi obleki obsežnejši in ako bo našel vstop v sleherno obmejno slovensko hišo in se razletel tudi po ostali Sloveniji — ga bomo še bolj povečali.

Zato na delo, prijatelji.

Konzorcij „Murske Straže“.

Železniška nesreča.

Ljutomer, 4. I. (Izv.) Danes zjutraj sta skočila s tira dva osebna voza jutranjega vlaka. Škode ni posebne, človeških žr-

tev ni. Krivda zadene premalo-kvalificirano osebje. Vlak je radi tega prispel v Gornjo Radgono z eno uro zamude.

Priznanje starokatoliške cerkve.

Kakor znano, se je takozvana hrvatska narodna cerkev svoj čas potegovala za priznanje v naši državi, a ji je vlada priznanje odrekla. Po starih še veljavnih zakonih pa je v bivših deželah Avstro-Ogrske še vedno veljavna takozvana starokatoliška cerkev.

Ta je sprejela v svoje okrilje pripadnike hrvatske narodne cerkve in se nato obrnila na beograjsko vlado, da jo prizna kot versko organizacijo v smislu zakonov. Vlada jo je v smislu čl. 12 ustave morala priznati.

Makedonija — kamen spodtike.

Tekst o Makedoniji v političnem ekspezeju bolgarskega ministrskega predsednika se glasi dobesedno:

„Glede Srbije, naše najboljši sosed, polaga vlada najskrajnejšo brigo in najboljše čustvo za ustvaritev dobrih sosednih odnosov. Na žalost sedanje razmere med obema ne odgovarja temu stremljenju in mišljenju.“

Govorec o Makedoniji je ministrski predsednik izjavil:

„Makedonskega naroda niso mogli skozi stoletja denacionalizirati; umel je vedno braniti in varovati svojo meščansko svobodo in pravice. Če se posreči doseči dobro sosedstvo, tedaj postane Makedonija iz jabolka razdora — alka, ki bo varovala oba naroda pred novimi vojnami. Makedoniji želi pred vsem, da ohrani svobodo na nacionalnem in kulturnem polju.“

Atentatorju Rajiću znižana kazen.

Kasacijsko sodišče je ugodilo prizivu atentatorja Rajića, ki je izvršil atentat na ministrskega

predsednika Pašića ter znižalo prvotno odmerjeno kazen 20 let na 16 let.

Spomenica

okrajnega zastopa in občine trg Gornja Radgona gospodu velikemu županu Mariborske oblasti v Mariboru.

V zadnjem času so se razširile v okraju Gornja Radgona vesti, da namerava vlada ukiniti najvažnejše urade, ki imajo sedaj svoj sedež v Gornji Radgoni ter iste premestiti deloma v Maribor, deloma pa v Ljutomer.

Občinski zastop trga Gornje Radgone je z ozirom na te vesti, ki so vse občanstvo zelo vznemirile in razburile v svoji seji z dne 31. dec. 1923 soglasno sklenile protest proti name-ravani ukinitvi uradov iz G. Radgone in sicer: Ekspozitura okraj. glavarstva, davkarija in carinarna. Ta protest se utemeljuje sledeče:

I.

Trg Gornja Radgona tvori že po svoji centralni legi naravno ležišče ne le gornjeradgonskega okraja z Apačko kotlino vred, temveč tudi naravnost središče okrajnega glavarstva Ljutomer.

Sedež okrajnega glavarstva Ljutomer se nahaja namreč na skrajni teritoriji, ki je oddaljena od zadnje politične občine Vratja vas (Frattendorf) pri Cmureku v Apački kotlini nad 50 km, med tem, ko je oddaljena Gornja Radgona od Ljutomera in od Cmureka okroglo 25 km in se nahaja popolnoma v sredini.

II.

Sodnji okraj Gornja Radgona obsega brez Apačke kotline 24 političnih občin z 12.840 prebivalcev, prideljeni del Apačke kotline pa obsega 13 političnih občin, in sicer: Apače, Črnci, Drobotinci, Grabe, Konjšče, Lutverci, Nasova, Podgorje, Plitvica, Plitvički vrh, Segovci, Žepovci, Žiberi z 5313 prebivalcev. Pripomni pa se, da so številke prebivalstva povzete na podlagi uradnega ljudskega štetja iz l. 1910. Sedaj šteje prebivalstvo okraja Gornja Radgona z Apačko kotlino vred sigurno nad 20.000 prebivalcev.

III.

Trg Gornja Radgona šteje po zadnjem ljudskem štetju iz leta 1921 nad 1600 prebivalcev in je potemtakem največji kraj celega okrajnega glavarstva Ljutomer. Ne glede na to pa je trg Gornja Radgona že zaradi svoje obmejne lege, ker je z mestom zvezan z avstrijskim mestom Radkersburg gospodarsko stališče za ves promet z Avstrijo, bodisi za uvoz ali izvoz, ki gre z obmejnimi kraji od Cmureka do Ormoža oziroma v Prekmurje. Na tem dejstvu tudi nova železnica Murska Sobotna-Ljutomer-Ormož ne bode mogla ničesar spremeniti, ker bi bil tovarni promet iz Češke oziroma preko Avstrije čez Maribor-Pragersko-Ptuj-Ormož-Ljutomer-Murska Sobotna ali Gornja Radgona zvezan z naravnost ogromnimi stroški in se bode radi tega prebivalstvo v Prekmurju kakor v sodnem okraju Ljutomer, tudi v bodoče moralo posluževati železnice preko postaje Spielfeld-Radkersburg-G. Radgona-Ljutomer, ker bode promet

in tovarnina na tej progi seveda mnogo nižja, kakor pa na novi progi, ki je 2-3 krat daljša.

Ravno radi tega, ker je trg Gornja Radgona gospodarsko stališče se je začel trg v zadnjem času živahno razvijati, kar dokazuje stavbeno gibanje. Leta 1923 se je na novo postavilo v trgu Gornja Radgona 4 stanovske hiše in v letu 1924 se namerava staviti velika občinska hiša z dvema nadstropji in uradniškimi stanovanji, s čemur bode stanovanjska kriza popolnoma odpravljena.

IV.

Ako pa se uradi in sicer predvsem ekspozitura okr. glavarstva, davkarija, in carinarna, ki imajo sedaj svoj sedež v Gornji Radgoni premestijo drugam, bi to značilo gospodarski propad razvijajočega trga ne glede na ogromno gospodarsko škodo, ki bi jo vsled preložitve uradov trpelo vso obmejno prebivalstvo.

Predvsem bi moralo prebivalstvo zlasti Apačke kotline hoditi do svojih preloženih uradov nad 25 km peš do Gornje Radgone in še-le od tam bi se moralo voziti z železnico na kraj preloženega urada. To bi pa značilo za udeleženo prebivalstvo ogromne stroške in zamude časa. Razven tega bi ukinitve uradov tudi ne bila v javnem interesu, ker bi bilo vse poslovanje radi ogromne oddaljenosti z uradov silno oteženo in mnogokrat celo onemogočeno, ako ni stranki dana možnost, da lahko to ali ono zadevo na uradno zahtevo osebno pojasni. Kako naj n. pr. zadobi davkarija potrebne podatke glede davčnih zavezancev, ako je urad oddaljen nad 30 km. Na drugi strani pa, kako je mogoče, davčnemu zavezancu radi vsakega pojasnila potovati v bogve kako daleč oddaljene kraje in s tem reskirati velike stroške in ogromno zgubo na času.

Ako bi se uknila davkarija v G. Radgoni, bode prva posledica ta, da bodo nastale v plačevanju davkov ogromne nerednosti in zamude, ker davkoplačevalci ne bodo mogli svojih zadržev osebno urediti. To pa gotovo ne bi bilo v interesu države.

Kar se tiče carinarnice pa bi bila njena ukinitve v Gornji Radgoni za obmejno prebivalstvo naravnost katastrofalnega pomena. Ako bi se namreč carinarna preložila v Ljutomer, ki je oddaljen od meje okrog 30 km, bi bila posledica, da bi moral iti tovarni promet, ki gre sedaj iz Avstrije preko postaje Radkersburg naravnost v Ljutomer, da se tam blago zacarini in od tamkaj bi se moralo voziti blago zopet nazaj v Gornjo Radgono. S tem pa bi se popolnoma naravno blago

podražilo in škodo bi trpel zopet konzument. Sicer pa je popolnoma jasno, da spada carinarna edino v neposredno bližino meje kako je trg Gornja Radgona in to tembolj, ker je tudi v sosednem mestu v Radkersburg v Avstriji avstrijska carinarna.

Z dosedanjim ureditvijo in sedežem uradov v Gornji Radgoni je bilo tudi vsem prebivalstvu obmejnih krajev popolnoma zadovoljno. Ako postanejo dosednji uradi v Gornji Radgoni, ne ne bode to na škodo nobenemu sosednemu okraju, zlasti tudi ne trgu Ljutomer. Ako bodo hoteli trgovci iz Avstrije preko postaje Radkersburg, bodo morali itak posredovati tudi pri carinarni v Avstriji in radi tega prihajati v Gornjo Radgono. Pri tej priliki pa je vendar najbolj praktično, da se blago zacarini tudi pri carinarni v Gornji Radgoni, kar je znana stvar, da se v Gornji Radgoni carini radi pomankanje carinskih skladišč takorekoč obratnim potom namreč, da lahko vsaka stranka takoj zacarini in odpelja. Tako hitro uradovanje pa pri carinarni v Mariboru, ki bi prihajala eventuelno v poštev za blago iz Avstrije nikakor ni mogoče ne mogoče na mnogo večje tovarne stroške za prevoz preko Maribora—Pragersko—Ormož—Ljutomer.

V.

Ako bi se ukiniteli v obmejnem trgu Gornja Radgona navedeni uradi, bi padel tudi ugled naših državnih oblasti, ker je v avstrijskem mestu Radkersburg vseh uradov, kakor glavarstvo, davkarija, carinarna in druge oblasti in lahko naši obmejni prebivalci pri teh takoj dobijo zaželjene informacije, medtem ko bi morali Avstrijci po različna pojasnila se voziti v Maribor ali v Ljutomer, kar bi bilo zopet zvezano za iste z ogromnimi stroški.

Prebivalstvo celega okraja Gornja Radgona se prav dobro zaveda, preteče nevarnost in gospodarske škode, ki bi nastala vsled ukinitve uradov v Gornji Radgoni in radi tega je na protestnem shodu v Gornji Radgoni z dne 1. jan. 1924 bila sprejeta soglasno sledeča

resolucija:

„Zborovalci na shodu radi ukinitve uradov v Gornji Radgoni z dne 1. januarja 1924 odločno protestiramo proti nameravanju ukinitvi raznih državnih uradov v Gornji Radgoni, ker bi bila ta ukinitve v veliko škodo vsega obmejnega prebivalstva v političnem, gospodarskem in narodnem oziru. Pozivamo vlado, da nameravano ukinitve tudi iz ozira na javne interese opusti ter ohrani v Gornji

Radgoni vse dosedanje urade ter iste radi živahnega obmejnega prometa še izpopolni na ta način, da postane ekspozitura okrajnega v Gornji Radgoni samostojna in neodvisna od glavarstva Ljutomer in nadalje, da se carinarna v Gornji Radgoni, ki se sedaj iz drugega reda poviša na carinarno prvega razreda.“

Gornja Radgona, dne 2. jan. 1924.

RAZNE VESTI

....

Za novo leto je bila v vseh ministrstvih izvršena velika redukcija uradništva. V vsakem je bilo odpuščenih po 250 do 300 uradnikov. Vsak je dobil kot odpravnino dvomesečno plačo.

Razpečevalci 10 in 100 dinarskih bankovcev v Ljubljani aretirani. V četrtek je prejel stražnik v Ljubljani na Miklošičevi cesti nekega fanta, ki se mu je zdel precej sumljiv. Na policiji so ga preiskali in našli pri njem več kosov 10 dinarskih falzifikatov. Policija je nadalje poizvedovala in prišla na sled, da je aretiraneec veliko občeval z družino Lenassi. Dne 28. tm. so celo družino aretirali. Po poročilu „Jutra“ so Lenassijevi, ko so zaznali za aretacijo mladeniča, zažgali za približno 20 tisoč kron falzificiranega denarja.

Grozen verski zločin v Italiji. V mestu Avezzano je neki človek odnesel iz cekve več cerkvenih dragocenosti. Karabinjerji so ga prijeli in zaprli v zapore vojašnice. Večja množica je napadla vojašnico, odprla zapor ter ven odgnala tatu. Vlačili so ga po cesti, kamenjali in nato na glavnem trgu sežgali.

Odlikovanje kulturnih delavcev. Beogradski listi poročajo, da je bil v ministrstvu prosvete podpisan ukaz, s katerim je bilo odlikovanih veliko število kulturnih delavcev.

11 utopljenec v Savi. Preko Save v bližini Šabca se je hotelo prepeljati 11 srbskih kmetov na čolnu. V sredini reke se je čoln vsled hudega vetra prevrnil in 10 kmetov je utonilo takoj, dočim je enajsti srečno preplaval do brega, toda tam ga pa je vsled prevelikega napa zadela srčna kap, da je tudi on umrl.

Bolgarski mučeniki. Pred sodiščem v Tatar Pazardžiški je bila končana razprava proti 58 revolucionarjem. Štefan Zdravkov, bivši aktivni načelnik je bil obsolen na smrt na vešalih, vsi ostali pa, med njimi narodni poslanci Jordanov, Gorev in Mitkov, pa na 12 do 3 letno težko ječo.

Za naše brate tam preko. Potrjuje se vest, da se v našem ministrstvu zunanjih del pripravlja nota avstrijski vladi glede zaščite naših narodnih manjšin. Razven te note pripravljata naša vlada tudi prijateljsko intervencijo v Rimu v korist naših sonarodnjakov, proti katerim izvaja fašistovska vlada najbolj brutalna nasilja.

Kako je v Nemčiji? Vlada dr. Marxa se je kljub slabim prorokovanjem dobro utrdila. Sedaj skuša dobiti mednarodno posojilo. Da popravi svojo valuto, je Nemčija odpustila na tisoče uradnikov, kar je šilno pomnožilo nezadovoljstvo v daželi. — V Poruhru se stališče Francoske vedno bolj utrjuje. Večina delavcev se je povrnilo na delo in tudi dobave na račun vojne odškodnine se pričenjajo vršiti v redu.

Veliki viharji v Nemčiji. Na božični praznik so divjali v Nemčiji veliki viharji, ki so pričeli ob 20 stopinji pod ničlo. Na veliko krajih je vsled snežnih zametov promet popolnoma prekinjen. Na nekaterih vlakih so vagona vrata tako močno zamrznila, da so potniki mogli prispeti samo skozi okna na prosto. Celot pri kratkih postankih na postajah so deli lokomotiv tako močno zamrznili, da so morali led naprej odtajati, prekno so mogli vlaki naprej.

Enajst razbojnikov ubitih. Kakor poročajo s Cetinja, je bila dne 27. decembra v selu Rubež pri Nikišiču obkoljena glasovita razbojniška četa Marka Raspopovića, ki je bila dolga časa strah in trepet selskega prebivalstva Črne gore. Razbojniška tolpa je sestojala iz enajstero članov, katerim sta načelovala brata Marko in Sava Raspopovići. Borba na življenje in smrt je trajala dve uri. Vseh enajst razbojnikov je mrtvih in tako je Črna gora rešena najnevarnejše razbojniške tolpe. Izmed orožnikov sta bila dva težko ranjena. Kot nagrado za padle razbojnike dobi orožniška patrulja 480.000 dinarjev.

Ujedinjenje anglikanske s katoliško cerkvijo? Iz Londona poročajo: Škof canterburyjski je poslal okoliščno ostalim škofom anglikanske cerkve, da je poslal v Bruxelles h kardinalu Mercierju odposlanca, ki bo stopil v pogajanja ujedinjenju anglikanske in katoliške cerkve.

Atentat na japonskega prestolonaslednika. V Tokiju je bil izvršen na japonskega prestolonaslednika Hirohita atentat. Neki 20 letni mladenič je ustrelil na avtomobil prestolonaslednika, ki se je ravno vozil v parlament. Prestolonaslednik ni bil ranjen.

Kolečka Ivanovič:

Študentje.

(Novela.)

Zunaj mesta v neki gostilni je zaigral dijaški orkester in dijaki so veselo zaplesali, velik vrt zraven gostilne je bil poln meščanstva, ki se je udeležilo dijaške proslave.

Med mazurko je izstopil Kos in hitel ves razgret in srečen k svojim tovarišem, ki so se zbirali na drugem koncu vrta, tik ob parku in se tamkaj razgovarjali. — O, poglej ga Kosa, kot ptič je prifrčal od vrag vedi katere strani; najbrže si plesal, ravno tako izgledaš. — Veš kaj Muki, če bi ti znal plesati, bi tudi — je pridejal Otakar Bžezni.

— O — Oho! Jaz, da ne znam plesati, bolj kot prva balerina. — Sicer pa, Kos, daj, vsedi se... no kaj sem hotel reči? Ja aha, znaš — au — ti si zverina — je govoril kemik. — No, kaj ti je? Zakaj si kričal?

— To je njegova navada, občutljiv je kot elektrofor. — Kaj elektrofor? Lakmusova tinktura, saj je kemik. Kožo ima tako že čisto ustrojeno, ko vedno brska po kislinah.

— Muki, ti imaš brze noge, prinesi nam od kovača nekaj buteljke. — O, da; prinesi. Živijo buteljke! — Živijo! — Živijo! —

Se dalje bi bili kričali, da niso prišli tedaj štiri dijakinje, ko so jih zagledali, so naenkrat utihnili ter si pomenljivo namigavali. Bžezni pa je začel:

— Zdravi, gospodična Lina, tako je prav, sem je treba priti, z veseljem Vas sprejemmo v našo družbo. — Res? To me veseli, toda kje je Kos?

— A, tako, njega torej iščete? No — sicer pa saj je vse eno, pa Vas Verica in drugi dve sprejemmo z največjim veseljem. — Mene pa ne gospod kemikus, ali kako Vam pravijo? — Rinoceros bo bolje — je dejal Kos in se bližal Lini — kaj želiš Linka?

— Kaj želim, na sprehod pojdite!

— A kam? —

— Tu sem nekam, saj je lepo, kmalu bo zahajalo solnce. Jaz sem tako rada, kadar zahaja solnce in ko nastopa mrak kje med gostim drevjem.

— Da, med gostim drevjem, ko zahaja solnce in ko nastopi mrak; in če je Kos zraven; sicer pa — oziroma katerikoli — je zasmehljivo namigaval kemik — sicer pa je sedaj že rosa in mrzlo je na tleh, ne more biti ravno najprijetnejše, no pa Kos je na boljšem.

— To je nesramno! Da Vas ni sram!

— Pojd k vragu — Rinoceros! —

Počasi sta odšla po stezi proti parku, od druge strani pa je pritekel Muki s steklenicami. Polahno, čisto tiho je igrala godba in hrupni takt, katerega so dajali nekateri pri plesišču je odmeval v disonancah.

— Ej bratci, nesreča se je pripetila, sveti Bog pomagaj, jaz sem velik sod poln...

— Ti bedak, neumnež, tele, bedak, osel; oh moje sladko vince je šlo po travi — ubil bi te, krava neumna!

— No — no, pomiri se bratec, prevrnil sem samo sod...

— Piva, tem slabše; k vragu z vinom, da je le pivo. —

— Ne — nel Mir prosim! na — a, pusti me, zrak — vrag, samo zrak je bil notri in jaz sem ga spustil. —

— Kaj nas pa imaš za norce? —

— Tako, sedaj pa nad buteljke, dobro si ga dal Muki.

— Da — veselo je. Smrt buteljkam!

— Ho — fantje, to je pač lepo naše dijaško življenje, veste jaz bom sploh samo študiral, kaj je služba? A — nič, Muki sem bil že šest let in ostanem Muki do konca življenja... Zakaj ste me imenovali Muki?

— Ker večjega mukija še v pasjem rodu ni; tak krščen prasec, meni je naravnost slabo, če take neumne klobasariš. —

— Drži gobec, sicer te pošljem k hudiču.

— No Muki, po mojem mnenju pa hudirjev sploh ni; drugače bi moral katerega kje videti, ni ga...

— Kemično razkrojiti, kaj ne? Ubogi vrag če pride tebi v kremplje. —

— Seveda bi ga; to se ja mora storiti, pa povej, če si ti katerega videl?

— To se, — (miruj, ne ščipaj me!) razume; o, naj sem jih videl, tako se svetijo kot mačkinje oči. —

— Kako bi nastali, tega pa ne znaš? —

— Ne? Beri sveto pismo in tam je vse notri.

— Aberl — baraherl — larifari. —

— Potem ti pa razložim kemično.

A-a-a. Eto, — potem ko človek umrje, ga denejo v jamo in tamkaj njegovo telo prehlapeva in prepereva ter se tako spremeni kemično, da bo po tvojem, izhlapi, ti pa ostanejo skupaj, namreč molekili, kot so bili prej. In po dnevu se ne vidijo, ponoči se jim pa kosti svetijo, ker je v njih fosfor — no in sedaj je konec komedije.

— Poglejte ga, skoro bi prekosil kemika. —

— No — potem si najbrž videl tudi po zraku leteče krave? —

— Pa razume se. —

(Dalje prihodnjič.)

DOPISI

Današnji številki smo priložili položnice; kdor je naročnino že plačal, naj porabi položnico za svojega soseda ali prijatelja, ki še nima „Murske Straže“.

Gornja Radgona. Tu se je vršil na novoletni dan na inicijativno občinskih odbornikov vseh strank protesten shod proti ukinitvi raznih uradov. Govorili so podžupan g. J. Lančič, urednik g. R. Bendé in župan g. dr. Božio. Vsi govorniki so naglašali neumestno ukinitve uradov, ki pomeni gospodarsko škodo za trg in okoliško prebivalstvo. Koncem shoda se je soglasno sklenila protestna resolucija proti ukinitvi. Isti se je na predlog g. Lančiča priklopila zahteva po uvedbi plačilnih nalogov. Na podlagi resolucije se je koncipirala obsežna spomenica, katere besedilo prinašamo na drugem mestu. Ista se izroči po dveh delegatih g. velikemu županu Mariborske oblasti in prepis iste nar. posl. g. dr. Hohnjecu. Akcija je hvalevredno delo, pa žal z ozirom na prevladajoči veter predvideno ne bo imela zaželjenega uspeha. Slovenska raja se je namreč že navadila na balkanski izrek: „Šuti (t. j. molči) i — plati!“

Gornja Radgona. Na naslov g. žel. ministra! Naša železniška postaja je pod vsako kritiko: Poslopje sploh ni, ampak boljša baraka brez pravih uradnih prostorov za železniško in carinsko osebje. O stanovanjih, ki jih tako ni — sploh ne govorimo. V čakalnici stoji velika kamnita miza; promet je velik in soba pri prihodu in odhodu vsakega vlaka prenapolnjena. — Čas je, da se uprava drž. železnice pobriga za ta grobi nedostatek; kajti ljudstvo, ki vidi in čita, da ima država denar za vse mogoče neverjetnosti, nima pa smisla za resnično potrebne stvari nikakor ne more imeti zaupanja v tako upravo. Uradnikom, ki so itak po pasje oskrbljeni, naj se da vsaj primerne uradne prostore.

Gornja Radgona. Kakor izvem, se bo v najkrajšem času razpisala subskripcija delnic za tiskarno Pannonijo, ki se preosnuje v delniško družbo. Zanimanje za subskripcijo je že sedaj pred razpisom ogromno. Tiskarna gradi v Ljutomeru, ki postane z otvoritvijo nove železnice važno prometno središče, lastno hišo.

Gornja Radgona—Ljutomer. Naš dopisnik, ki se često vozi na tej progi je opazil večkrat sledečo originalno lumparijo: Ljutomerčan (pa tudi drugi!) finonoblečen gospodič kupi vozni listek do Hrastja. Računa namreč s tem, da se do Hrastja vse karte pregledajo oz. preščiptione — potem se pa da peljati dosledno do — Ljutomera. Taka lumparija je očitno oškodovanje žel. uprave in je stvar poklicanih organov, da to v nadalje preprečijo. — Istotako se Avstriji izven obmejne cone vozijo v Ljutomer in potem dalje — nikome ništa!

Ljutomer. Blato v Blatogradu je hvalabogu — zmrznilo. Nekdo vsaj skrbi za lepo lice prleške metropole.

Ljutomer. Lepa prleška metropola je neposredno pred stadijem razvoja v lepo prometno središče. Da se ohrani čisti značaj staroslovenskega trga, je nujno potrebno, da okrajno glavarstvo pregleda ljutomerske prebivalce, med katerimi je mnogo takih „krakelerjev“, katerim sicer prija jugoslovansko vino in solnce, ne marajo pa v miru živeti z domačini — Slovenci. Takih tujezemcev, ki notabene niso posestniki niti obrtniki je precejšnje število. Občinski urad naj revidira domovinsko pripadnost vseh „tržanov“, izpraša njih vest z ozirom na narodno zavednost in jih pošlje tje, kamor jih vleče srce. S tem se napravi prostor narodno zavednemu življu in se poda dokaz, da ni samo fraza, da naj bo Slovenec na svoji zemlji svoj gospod. Mislamo, da je v kompetenci okr. glavarstva, lotiti se te razčiščevalne akcije. Rodoljub.

POLITIČNI PREGLED

Pokrajinska uprava

za Slovenijo je v likvidaciji. Odstranjuje se oddelek za oddelkom. Živijo avtonomija! Kaj nam bodo še vzeli? Dosti ne preostane več.

„Jadranska banka“

je v občutni krizi. Previdni člani odstopajo.

„Narodni Dnevnik“

je izšel. Prva številka lepo poje, tudi program ima lep. Bomo videli, kako se bo to razvilo. Hvalevredno je, da priporoča vsem časnikarjem, da bodi glavni urednik tudi vselej odgovorni urednik.

Za predsednika

obl. odbora NRS je izvoljen bivši poslanec SLS Ivan Grafenauer... Tempora mutantur.

Radičev „Slobodni Dom“

je brez denarja. Izhaja v zmanjšani obliki. Vsako vrelo lahko usahne...

Slovenska radikalna stranka

je šla „v franže“. Kratka slava, hiter konec.

V Mariboru

so neznanci vrgli v Götzovo dvorano bombo, ki je pobila šipe in pokvarila dekoracije za Silvestrov večer nemškega „Männergesangverein“-a.

Ljutomer. Silvestrova veselica tuk. pož. brambe je izborna uspeša. Obisk velik, dobiček primeren, kar je z ozirom na velik človekoljuben namen društvo le za pozdravljati.

Maribor. Nisem sicer pristaš sedanje SLS, kakor jo zastopata „Slov. Gospodar“ in „Straža“ pa „Domoljub“, vendar mi ugaja njen program, ki je res ljudski. Iz tega razloga mi je izredno simpatičen Vaš list. Najlepša poteza na Vaši taktiki je, da svoje bojevitosti ne skrivate pod plaščem poslanske imunitete kakor to delajo žalibog drugi. Za marsikatero krepko ocvirek bi Vam tu v kavarni stisnil svojo staro roko. Le brez fraze naprej! Ne ugajajo mi pa osebnosti morda zato ne, ker dotičnih ne poznam. Želim takemu listu razvoja. — R. P.—k. (Dostanek uredništva: Kakor to pismo, se glase nič manj laskavo osebna zatrdila in narast naročnikov. O smeri lista govori naš uvodnik. Osebnostni boj pa je potreben proti političnim harlekinom in hujskačem, ki tu na meji sejejo svoje satansko seme. Vrš se ta boj tupatam ostro, ali vselej previdno in pravično.)

Maribor. Poskus odprave telesnega ploda. Marija Črešnar in Črešnjevca, dekla pri pos. Vreča v Orehovcih in babica Marija Gregorič iz Topolovcev sta bili toženi radi poskusa odprave telesnega ploda. Pri tajni razpravi dne 29. decembra v Mariboru je bila Črešnar obsojena na mesec dni, babica Gregorič pa na dva meseca strogega zapor.

Veržej. Zagovor g. Miheliča v „Jutru“ in „Taboru“ je silno čuden, da ne rečemo kaj drugega. Dejstvo je samo, da smo Veržejci bili z g. Spragerjem silno zadovoljni, druga resnica pa je, da hočemo deco, ki nekaj zna. (P. S. Podošlih nam informacijah ni g. Mihelič toliko kriv, ker ne more nič zato, da vedna boleha, kar brezdvomno dela v šoli ne pospešuje. Mi nočemo nikomur, tudi g. Miheliču delati krivice, pač pa smo kot svobodna tribuna poklicani krivca javno obtožiti. Iz načina, kako se skuša obtoženec pred sodbo javnosti oprati pa izvira — neposredna njegova obsodba. G. Mihelič je kot učitelj v okviru svojih fizičnih zmožnosti gotovo na mestu in se mu ne more očitati nobena nepoštenost, kar se tudi ni zgodilo. Zadevo uredimo na drug način nekako tako, da bo ostala „koza cela in volk sit“. Uredn.)

Veržej. Radi potrjujemo, da gošpod Franc Lorbek, poslovodja Go-

Radič

je bil na Dunaju pa se je vrnil nazaj v London.

Prepovedana lista.

Minister notranjih del je zabranil vstop in razprodajo v naši državi na Dunaju izhajajočemu listu „Neues Wiener Tagblatt“, in fašistovskemu listu „Nova Doba“, ki izhaja v Gorici.

Kdo daje in kdo jemlje?

Za leto 1921—22 je prejela državna blagajna na davkih 10 in pol milijard. Srbija je plačala oa te svote 22 procentov, prečani pa 78 procentov. Dobili pa so od davčnega denarja prečani 20 procentov, Srbija pa 80 procentov. (Tako poroča „Slovenec“ op. ur.)

Na Grškem

nimajo kralja. Vesti, da so prosili princa Pavla Karagjorjevića, da prevzame grški prestol, niso točne. Venizelos se še ne misli vrniti v Grčijo.

Snežni zameti

so v Vojvodini, Dalmaciji, Črnigori in Macedoniji zelo veliki. V mnogih krajih je promet prekinjen.

Uradniki

niso dobili za Božič in novo leto obljubljenega povišanja, kljub temu, da je med njimi mnogo lačnih pristašev Pašičeve brade.

spod. zadruga ni v nobeni zvezi z dopisi o g. Mihaliču, šolskem vodji v Veržaju. Uredništvo.

Sv. Jurij ob Šč. (Duhovniška vest.)

Č. g. Lojze Sunčič, vstrajni društveni delavec je premeščen k Mali Nedelji. Obilo blagoslova in vstrajnosti naj podpira vse njegovo delovanje.

Križevci pri Ljutomeru. Naše agilno brašno društvo je ob nabito polni dvorani vprizorilo v nedeljo, dne 30. dec. 1923 velezanimivo igro „Dekle z biseri“, dramatizirano po znanem romanu istega imena. Dramatizacija radi velikih zapletljavov ni ravno najbolj posrečena, kaže pa močno voljo in talent. Zato pa so igralci, ta neprecenljiva dedščina neumorno delujočega gosp. kaplana Osterža igrali zelo dobro, za podelželski oder nepričakovano dovršeno. Slikovitost igre je povzdignil scenograf z novimi kulisami in stebri; rimski kostumi so bili dobri. Ta Miriam „dekle z biseri“ je res pravo dekle z biseri, onimi okoli vratu in z onimi v globini duše. Dober je bil Kalep (trg. Demetriji, pozneje), izvrsten Mark, rimski stotnik; le premalo iskren je bil in prehitro se je zaljubil, kar pa ni njegova krivda, ampak krivda koncepcije igre. Benomi, Sarah, Devora, Nehušta, Noema itd. vse to je bilo v dobrih rokah; skratka: dedščina, kakoršno zapusti malokateri društveni delavec za seboj. Nastopili so tudi pevci in tamburaši, ki so tudi izborno pogodili. Križevsko društvo bodi za vzgled vsem društvom ob meji! Fantje in dekleta, le krepko naprej in ne pozabite, da je izobrazba, telesna kakor duševna (srčna) neizmerno bogastvo. R. B.

Razmere pri gradnji proge Ormož—Sobota. Pišejo nam: Pri sekciji za zgradbo proge Ormož—Murska Sobota sta nastavljena tudi podjetnika, Dalmatinec K. in Italijan F. Vsled razkošnega življenja sta prišla v denarne težkoče in je zato delo v teh odsekih ustavljeno. Oškodovano je veliko število domačih, revnih delavcev, ki so deloma po več mesecev delali zastoj. Ali bi ne mogla sekcija nastaviti samo slovenskih podjetnikov, ki bi vsaj ne izmzgavali domačega delavstva. Že zadnjič smo poročali, da direkcija protežira tujezemce, domačine Slovence pa zapostavlja. Ker so pritožbe že postale številne, je remedura nujno potrebna.

Vprašanje na vlado. Kako pride invalidski odsek Pokrajinske uprave za Slovenijo v Ljubljani do tega, da

kupčuje s koncesijami? Podeljevanje koncesij (gostilniških i. dr.) spada po vseh še veljavnih odredbah v kompetenco pristojnega okr. glavarstva. Umazana korupcija je ako se dopušča, da uganja neko poljubno odloženje kupčijo za dosego koncesije. Vzemimo slučaj, da moralno diskreditirana oseba položi recimo svoto din 5.000— in dobi koncesijo od nekompetentne strani, medtem ko bi kompetentna oblast eventuelno zavrnila prošnjo za koncesijo, ki se ne podeljuje vsakemu. (Cfr. slučaj Jurkovič—Vüjec! Okr. glavarstvo prosimo, da v to zadevo v interesu ugleda drž. uprave temeljito posveti.)

Naše šolske razmere. Z ozirom na epohalni pomen ljudske izobrazbe prosimo kompetentno šolsko oblast, da vpliva na občinske zastope v tem smislu, da naj pri sestavi proračunov ne bodo tako ozkosrčni napram šolskim potrebam. Občine, katerim stoji na čelu za izobrazbo vneti možje, naj dajo dober vzgled. Zavedajte se, da je marsikateremu (oz. vsakemu! Uredn.) izobrazba dragocen zaklad. Po izobrazbi se meri kulturna stopnja vsakega naroda. Naše slovensko ljudstvo je bistroumno, zato je naodpuštljiv greh nad narodom, ako se podpira ozkosrčno, reakcionarno naziranje, da so izdatki za šolo nepotrebni. Res bi šlo nekaterim v račun, da vzgaje armado najbolj zabityh ljudi okoli sebe.

Resnična veržajska dogodbica. Nek fant se je iz maščevanja, ker g. župnik ni hotel pustiti ob polnočnici na kor, da bi pel — pritihtapil v spovednico, dal robec pred usta in spovedoval... Prišle so tri grešnice. Nobeni ni dal odveze. Eni je naročil, naj gre okoli cerkve, poljubi vse ogle in se naj vrne. Seve se ni mogel vzdržati smeha radi uspeha svoje neumne in netaktne šale. Stvar je tako prišla na dan; sedaj so ga izpovedali orožniki, od katerih ni dobil odveze, za njimi pride preiskovalni sodnik, ker je fant že v zaporih. Potem bo dobil primerno pokoro za svojo bedarijo, odveze pa tudi ne. Po informacijah našega dopisnika je fant to storil iz maščevalnosti, ker tamošnji g. župnik ni pustil fantov peti pri polnočnici, češ, da so — Sokoli. (In četudi bi bili?! Ali ne smejo moliti Boga? Sicer pa v Veržaju Sokola niti ni! — Uredništvo.)

Posamezna številka v drobni prodaji stane 1 (en) dinarček. Kaj se dobi danes zato? Kadar kupiš „Mursko Stražo“ pa izveš vse domače in važnejše svetovne novice in še za smeh je preskrbljeno, ako pa naročiš „Mursko Stražo“ in plačaš celo leto malenkost od 32— din, ti jo pošljemo po pošti in te stane vse skupaj 61½ pare ali v decimalkah Din 0.61.

Dopisniki(ce), ki žele stalno dopisovati v naš list (stari in novi) naj javijo svoje naslove v zaprtem pismu, da dobe potrebna pismena navodila. Najpridnejši dobe koncem leta nagrado.

Lahko nagnenje k prehlajenju? Prevelika občutljivost? Bolečine olajšajo in naredi tlo odporno masiranje in umivanje s pravim Fellerjevim Elzafluidom! Veliko močnejši, izdatnejši in boljši kakor francosko žganje. Kot kosmetikum že 25 let priljubljen za negovanje zob, zobnega mesa, ust in kože na glavi! S pakovanjem in postnino 3 dvojnate ali 1 specijalna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnatih ali 12 specijalnih steklenic 214 dinarjev in 10% doplatka razpošilja: lekarnar EUGEN V. FELLER, STUBICA DONJA Elzafluid št. 326. (Hrvatsko.)

Vsaka hiša, vsak urad, vsaka gostilna, vsako društvo, vsaka družina, vsaka čitalnica imej odslej

„Mursko Stražo“

neodvisno glasilo obmejnih Slovencev.

NARODNO ZDRAVJE

Ureditev babiških honorarjev pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani. Da zadosti zahtevi Zakona o zavarovanju delavcev, ki določa, da je porodnicam prožiti babiško pomoč v naravi, ne pa dovoljevati samo denarni prispevek, kakor je bil dosedaj običajen, je ravnateljstvo okrožnega urada na svoji IV. redni seji z dne 20. junija 1923 določilo nov babiški tarif in obenem sklenilo, da bodo babice potrebni obvezilni in razkuževalni material dobivale na stroške urada. Ta tarif, ki se bo začel uveljavljati s 1. jan. 1924, slove:

1. Za babiško pomoč pri porodu in predpisano devetdnevno oskrbo po porodu se honorirajo babice v mestih Ljubljana, Maribor, Celje in Ptuj s 130 Din, na deželi s 65 Din. Ako bi oskrba po porodu trajala manj kakor 9 dni, se na vsak dan v mestih odračuna po 10, na deželi po 5 Din. 2. Pri dvojčkih se plača poldrugi honorar. 3. Honorar in sicer po številu obiskov in izgubi časa se babici tudi nakaže v slučaju oddaje porodnice v bolnišnico. 4. Ako je pot babice na deželi daljša od dveh kilometrov, se za vsak nadaljni kilometer pot tja in nazaj plača kilometrina, ki velja za državne uradnike, sedaj torej 6 Din za kilometer. 5. Obenem dobi babica pri pristojni poslovalnici brezplačno na razpolago potrebna razkužila in obvezila, to je steklenico z 30 gr Sanitola in steriliziran karton, vsebujoč 100 gr vate, 8 predlog iz staničevine zavitih v gazo, 10 predlog iz staničevine, nezavutih, 1/2 m traku za podvezanje popkovine in 5 povojčkov (zajčkov) za zavijanje popkovine. 6. Babicam na deželi, ki bi v prehodni dobi in pozneje zaradi prevelike oddaljenosti ne mogle dobiti obvezil od pristojne poslovalnice, se za babiško pomoč pri porodu in devetdnevno oskrbo po porodu plača honorar 90 Din, dočim ostanjejo vsa druga določila neizpremenjena. -- Babice, poklicane k porodom članic ali svojih okrožnega urada, si imajo torej pri pristojni poslovalnici pravočasno preskrbeti razkužilni in obvezilni material. Račun je po končani oskrbi predložiti poslovalnici ter obenem z njim vrniti prazno steklenico Sanitola. Na deželi ima dobo oskrbe (devet dni ali manj) ter kilometrino na računu potrditi uradov zdravnik ali pa županstvo v smislu določila § 188. zakona o zavarovanju delavcev, v mestih pa ima dobo oskrbe na računu potrditi stranka (porodnica ali nje pooblaščen rodinski član, sopro, oče, mati) ter račun vidirati uradov zdravnik. Skupni honorar se potem babici nakaže po poštne čekovnem prometu. -- Okrožni urad se nadeja, da bo s proženjem razkužil in obvezil bistveno vplival na higijeno porodov, s tarifnimi postavkami pa na dobo oskrbe in s tem posredno na nego dojenčev. Porodniška oskrba je bila doslej zlasti na deželi pomanjkljiva in se je včasih zgolj omejevala na intervencijo pri porodu.

GOSPODARSTVO

Zadružno-socijalni tečaj v Gornji Radgoni. V ponedeljek, dne 21. januarja 1924 od pol 9. uri dop. se vrši za vaš okraj v Gornji Radgoni v prostorih Posojilnice zadružno-socijalni tečaj z naslednjimi predavanji: 1. Zgodovina zadružništva s posebnim ozirom na Slovenijo in Jugoslavijo (tajnik Krajnc). 2. Vrste zadrug, njih bistvo in pomen za narodno gospodarstvo (revizor Barle). 3. Načela zadružništva (Krajnc). 4. Posojilnice in

varčevanje (Barle). 5. Popoldne: Razgovor zadružnih funkcionarjev o denarnem gospodarstvu v zadrugah in zadružnem gospodarstvu sploh (vodi revizor Barle). Prosimo in pozivamo vse načelnike(-ice) ozir. predsednike (-ice) in ostale odbornike vseh naših organizacij: Posojilnic in zadrug, Slovenske ljudske stranke, Kmetijske zveze, Stokovne zveze, Izobraževalnih društev, Orlov in Mladeniških zvez, Dekliških zvez in Orlic ter Županske zveze (župane in občinske odbornike SLS), katerim pošiljamo to vabilo, da med člani naših zgoraj imenovanih organizacij — vsak pri svoji — agitirajo za kar najštevilnejšo udeležbo ter dajo sporazumno zadružno-socijalni tečaj prejšnjo nedeljo razglasiti pri cerkvi.

Nove takse. Kakor že javljeno, se imajo v smislu tarifne postavke 34, pripomba 3. novega taksenega zakona z dne 25. oktobra 1923, Uradni list z dne 19. decembra 1923, št. 368 kos 113 uporabljati v krajih, ki imajo čez 2000 prebivalcev ter v kopališčih in letovščih izza dne 1. januarja 1924 monopolisani obrazci računov z vtisnjenim kolkom za 0-20 Din v vseh hotelih, restavracijah, gostilnah, kavarah, penzionih, bufetih itd. -- Ti monopolisani računi, ki so vezani v bloke po 100 računskih listov, se dobivajo po ceni 22 Din za en blok pri pooblaščenih prodajalcih kolkov in drugih kolkovnih vrednotnic odnosno pri davčnih uradih izven Ljubljane, v Ljubljani pa pri finančni deželni blagajni. -- Ako pa v prvi dobi taki monopolisani računi niso na razpolago, se smejo uporabljati tudi drugi računski listki, a se mora nanje prilepiti kolek za 0-20 Din in ta kolek prepisati s besedo „račun“. -- Opozarja se, da morajo lastniki lokalov objavo o plačanju takse po 0-20 Din za vsak račun izobesiti v svojem lokalu na vidnem mestu in da imajo pravico zahtevati to takso od gostov, ki jim izdajo račun.

Uradni kurz dinarja za januar je določen sledeče: 1 napoleon dor 310 Din, 1 zlata turška lira 350 Din, 1 angleški funt 385 Din, 1 dolar 88 Din, 100 francoskih frankov 460 Din, 100 švicarskih frankov 1545 Din, 100 drahm 160 Din, 100 italijanskih lir 383 Din, 100 škl. kron 258 Din, 100 madžarskih kron 0.45 Din, 100 lejev 46 Din, 100 bolgarskih levov 65 Din, 100 peset 1100 Din, 100 hol. goldinarjev 3340 Din, 100 danskih kron 1560 Din, 100 avst. kron 0.124 Din, 100 poljskih mark 0.0005 Din, 100 belg. frankov 400 Din.

Gozdovi v Sloveniji. V Sloveniji imamo od celokupne površine, ki meri 1,619,712 hektarjev, pokrite z gozdovi 673.000 hektarjev ali v procentih od celokupne površine 41.5 odstotkov. Od gozdov pripada 1494 ha državi, 18.208 ha verskemu zakladu. Kolektivnih gozdov (lasti občin) je bilo 23.847 ha. Privatniki so imeli v posesti ostanek, t. j. 629.651 ha.

Vrednost denarja. Vrednost našega denarja je v zadnjem tednu nekoliko nazadovala. Ameriški dolar je bil vreden od 87-88—88 Din, angleški funt od 384—387, švicarski frank od 15-50—15-60, francoski frank od 4-48—4-53, italijanska lira od 3-78—3-81 in češka krona do 2-59—2-62 Din.

Sladkor zopet dražji. Jugoslovanski sladkorni kartel je zvišal cene sladkorja za 50 par pri kilogramu. V tovarni stane sedaj sladkor na debelo: kristalni 19.50, klobučni 20.50, v kockah 21.50 Din kilogram. -- Uradnikom sedaj ne bo treba premišljevat, kako naj uporabijo „ogromni“ predujem.

Naročajte „M. Stražo“

KNJIŽEVNOST

O razdelitvi Slovenije v ljubljansko in mariborsko oblast opozarjamo, da je izšel „Zakon o oblastni in sreski samoupravi“ pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani. S poštnino vred velja Din 6-50.

„Vigred“ se imenuje najboljši slovenski dekliški list. Urejevan je zelo dobro. Naj bi ne bilo modrega slovenskega dekleta brez tega lista, ki je pravi biser v našem mladinskem slovstvu. Uredništvo in uprava sta v Ljudskem domu — Ljubljana.

„Naš dom“, izborna glasilo štajerske mladine izhaja sedaj v Mariboru. Društva, vzlasti mladinska, sežite po dobrem listu, ki vas uči, sviri, izobrazuje.

„Pohojena greda“ je naslov zbirke pesmi, katerih avtor je naš urednik. Knjiga je vzbudila v javnosti zanimanje in priznanje. Naroča se pri našem uredništvu, dobiva se pa v vsek knjigarnah.

ZABAVNI KOT

Ciganske uganke.

Originalne uganke ciganskega naroda so prav malo znane. V nekem švicarskem listu se je nedavno objavila cela vrsta ugank, katere je zbral neki cigan, ki se je stalno naselil. Imajo nekaj posebnega, kar se v narodnih ugankeh vobče ne najde, marsikaj pa je našim ugankam popolnoma slično. Tukaj nekaj takih ugank: V meseni hiši sedi hud pes —

Zelena kokoš, leže zelena jajca pod zemljo —

Mati bode in tolče, oče žge, sin grize —

Ne tonem v vodi — ne zgorim v ognju — ne poznam mraza, ne vročine —

Koliko stopinj napravi pastarička na dan? —

Črn sem živel v luknji — rdeč sem se tresel v smrti —

Ima bel plašček, rdečo čepico in črno glavico —

Če človek popravlja.

Dama: „Gospod sodnik, jaz sem se včeraj zaročila!“

MALI OGLASI

Knjige vseh vrst: zabavne, poučne, leposlovne, molitvenike, vse pisarniške in šolske potrebščine ima v zalogi po najnižji ceni Tiskarna Panonija Gornja Radgonja.

Plačuje za lepe, nerazrezane, surove svinjske kože 40 K za kg usnjarna G. Zilavec v G. Radgoni.

200 K na dan

in še več lahko zasluži vsak količjak inteligentnega človeka brez razlike spola. Pojasnila proti znamki za odgovor daje — uredništvo.

Jajca kupi vsako množino po najvišji dnevni ceni Ekspornatna tvrdka Al. Sotlar.

Kupim mladega psa, najraje čiste volčje pasme (moškega spola) — za čuvarja gospodarstva. — Ponudbe z navedbo cene sprejema upravništvo „Murske Straže“ v Gornji Radgoni.

Zahvala. Podpisana se tem potnom najlepše zahvaljujem gornjeradgonski požarni bramb, posebno pa g. načelniku Salomonu za velikodušno podporo od 1.500 K. Nežika Ferš.

Močen mladenič

star 17 let se želi učiti mesarske obrti. Vprašati pri upravi Murske Straže.

Gospod: „Ubog! revež!“

Dama: „Gospod, vi ne poznate takta! Vi ste predrzni!“

Gospod: „Oprostite, milostljiv, draga gospodična! Saj nisem mislil vas, ampak Vašega ženina!“

Ni zadel.

Mati hčeri: „Kako moreš vendar trditi, moj otrok, da si se branila? Jaz sem vendar čisto jasno videla, da te je drugič tudi poljubil!“

„Mamica, prvi poljubček je bil zanič, ni zadel na usta!“

UREDNIKOVA POŠTA

M. Horvat — Zagreb. Javite svoj naslov, ker je naročena knjiga, ki je plačana, prišla nazaj. — Ljutomer. Govorice, da postane M. Straža radikalno glasilo, so tako smešne, kakor bedaste. Ako bi naš urednik ne dal nič na značaj, bi list nehal, on sam se pa osebno grel na toplem in „dobrofundiranem“ mestu. List bo v bodoče v povečani obliki redno izhajal. Krivdo nosijo številni prazniki. — Agitirajte za Vaše glasilo! — Božidar Sever, Dolnja Lendava. Ti pišem osebno. — Križevci. Sem bil sam navzoč. Ker pa ni podpisa, v koš. — Murska Sobota. Zainteresirajte Prekmurce tudi za M. Stražo. Poslano ob priliki. — Uredništvo „Novin“ — Crenšovci. Ako nam spravite primerno število naročnikov, Vam preskrbimo enako število naročnikov med naseljenci (Prekmurci) v Apaški kotlini in v Avstriji. Bog živi! — Radinci in Kapela. Prekočljiva zadeva in ni dokazov. — Apače. Za tista imena bo dotičnik še delal dejanski kes. Glede nemško-pisanega tednika so težkoče — radi financiranja. Morda se da napraviti! Pridem enkrat osebno. Kdaj, sporočim. — Ormož. Tudi tje se bo raztegnila M. Straža, ko pride v Ljutomer. Vaša pozornost nas veseli. — Ljutomer. S klepetuljami se ne bavimo, je škoda prostora. Rajše bolj zanimive stvari. — Hodoš. Še kaj zanimivosti. Vse pride, kar je porabno. — Križevci. Pošljemo. Le tako naprej! — Maribor. Premalenkostno. Drugih zanimivosti potrebujemo, če mogoče izvirnih, ker itak dobivamo vse časopise. — Ptuj. Naslova za sedaj ne kaže spreminjati. Morda pozneje, ko bo podlaga trdnjša. — Celje. Zahtevajte večkrat v kavarni naš časopis pa bodo naročili že raditega, da se Vas rešijo. — Kmetovalec“ (Paričnjak in Črešnjavec). Domačih golobov, četudi zletijo v tuji revir, lovec ne sme streljati. Izgovor, da je mislil, da ima divjega goloba pred seboj pa mu da primerno lovsko spričevalo. Le v slučaju, da pride golob druge (slabše) pasme na dvorišče, kjer so plemeniti golobje — se sme streljati na prišlece, ustreljena živalica pa se mora vrniti lastniku.

Izdaja: Konzorcij „Murske Straže“.

Glavni in odgovorni urednik: Roman Bendé, redni član Udruženja jugosl. novinarjev. Tisk: Tiskarna Panonija v Gornji Radgoni.

Kr. glavna carinarna v G. Radgoni

Javna licitacija

razne zaplenjene svilene manufakturne robe **v nedeljo, dne 6. januarja po rani maši, t. j. po 8. uri** pri tukajšnji carinarni v pisarni.

Carinarna.

Mlin na Muri, popolnoma nov, letos postavljen, kolo na vodi, mlin na suhem, na 8 tečaje (1 par valjarjev in 2 para kamnov), čistilnica, vse v polnem in stalnem obratu, se takoj proda. Cena in vse drugo se poizve pri g. Al. Neudauer v Gornji Radgoni, Posojilnica.

Išče se zastopnik za razpečevanje šivalnih strojev v Prekmurju dobro poznan in uveden pri prebivalstvu. Cenj. ponudbe pod „Šivalni stroji 2131“ na Oglasni zavod Voršič Maribor.

Vezaške, baterije, nogavice, bisponke, glavničke vsako množino po tovarniških cenah, ednako razne druge v to stroko spadajoče predmete se dobi samo pri tvrdki I. Baloh, Maribor, Grajski trg 3.

HRANILNICA IN POSOJILNICA v RADINCIIH

r. z. z. n. z.

obrestuje vloge po najvišji obrestni meri

daje raznovrstna posojila in izplačuje dvige brez odpovedi.

račun ček. urada št. 12.168.